

Pokaz filmu Érika Bullota "Rewolucja alfabetyowa"

Film *Rewolucja alfabetyowa* (La Révolution de l'alphabet), jako rodzaj badania o charakterze eksperymentalnym i poetycznym zarazem, opiera się na założeniu, że pozornie zapomniane, wyparte wspomnienia reformy językowej stanowiły fundament tożsamości narodu tureckiego w niedawnych wydarzeniach wiosną roku 2013 w Stambule.

W 1928 roku, pod wpływem działań reformatorskich Mustafy Kemala, rząd turecki podjął decyzję o rezygnacji z alfabetu arabskiego i wprowadzeniu alfabetu łacińskiego do zapisu języka tureckiego. Zmiany potoczyły się błyskawicznie. Ustawa została przyjęta 1 listopada 1928 roku i weszła w życie we wszystkich szkołach. Napisy arabskie zniknęły z ulic w ciągu kilku dni. Czy olśniewający blask tej autorytarnej i postępowej reformy ma swoje ciemne strony? Czy ta rewolucja jest w jakimś stopniu symbolem przemocy?

Celem filmu nie jest udokumentowanie tureckiej reformy alfabetyowej z 1928 roku jedynie na płaszczyźnie informacyjnej i historycznej. Chodziło raczej o przywołanie codziennych sytuacji w celu zbadania długofalowych skutków wydarzenia, które w historii narodu tureckiego jest równie często przywoływane, jak odrzucane.

Tematem każdego ujęcia jest ukryte wspomnienie: widzimy studenta odczytującego tekst turecki zapisany w alfabecie arabskim, chór śpiewający zapomniany hymn (*Marsz alfabety* skomponowany w 1928 r. w celu propagowania reformy), odwiedzamy bibliotekę, drukarnię, obserwujemy pracę kinooperatora czy kaligrafa. Każda z tych sytuacji opisuje oddziaływanie pamięci, unikając zarazem pokusy celowości czy neutralności. Chodzi raczej o zobrazowanie mechanizmu powracania pamięci czy wręcz zmagania się z upiorami przeszłości.

Rytm filmowi nadaje podział na dwanaście części o tytułach: rewolucja, alfabet, pismo, amnezja, widmo, katastrofa, maszyna, awangarda, odrodzenie, litera, kino, anagram. Poza próbą odpowiedzi na pytanie, czy zmianę alfabetu można w jakikolwiek sposób uzasadnić, film *Rewolucja alfabetyowa* usiłuje znaleźć analogie czy związki pomiędzy, na przykład, pamięcią reformy a rolą napisów na murach w czasie wydarzeń w Gezi, czy zmianą alfabetu a przejściem z systemu analogowego na cyfrowy, innymi słowy – między przeszłością a teraźniejszością.

Érik Bullo, grudzień 2014

[Powrót na stronę główną](#)

[Powrót do listy aktualności](#)

